

Themabijeenkomst Armoede en schulden

Als werk weinig opbrengt.

Op 29 november vond een bijeenkomst plaats over het thema Armoede en schulden.

Een bijeenkomst georganiseerd door het kUS in samenwerking met het lectoraat Schulden en Incasso.

Cok Vrooman, bijzonder hoogleraar Sociale Zekerheid en Participatie bij de Universiteit Utrecht en Chief Scientific Strategist bij het Sociaal Cultureel Planbureau beet het spit af. Zijn presentatie betrof de institutionele achtergrond van armoede onder werkenden, gebaseerd op het onderzoek: *'Als werk weinig opbrengt; werkende armen in 5 Europese landen en 20 Nederlandse gemeenten'*.

Cok Vrooman betoogt dat betaalde arbeid in het beleid vaak als remedie tegen armoede wordt gezien, maar dat keer op keer blijkt dat een aanzienlijk deel van de armen werk heeft. Dit onderzoek heeft de achtergronden van het hardnekkige probleem van de *working poor verkend*. Er zijn drie oorzaken gevonden voor het fenomeen dat werkenden toch arm kunnen zijn: 1) te weinig gewerkte uren, 2) te lage verdiensten per uur en 3) hoge lasten. Dit is een gevolg van de maatschappelijke omstandigheden waarin deze mensen zich bevinden als van formele en informele spelregels die in de samenleving gelden zoals wetten en regelingen en onderlinge gedragsverwachtingen. Cok Vrooman sloot zijn verhaal af met beleidsaanbevelingen voor zowel de landelijke als voor de lokale overheid. Deze zijn te vinden in onderstaande SCP-publicatie.

Zijn publicatie kan je [hier downloaden](#).

Big data in de schuldhelpverlening.

Hierna sprak Nadja Jungmann, Adviseur bij Social Force en Lector Schulden en Incasso, over toename van het gebruik van big data in de samenleving en de gevolgen daarvan voor mensen in kwetsbare posities in de samenleving. Bij het gebruik van big data worden bewerkingen door de computer uitgevoerd op basis van vooraf gegeven instructies (algoritmes). Deze algoritmes zijn vaak gebaseerd op vooroordelen en morele aannames waardoor de uitkomsten van de bewerkingen negatief kunnen uitpakken voor de kwetsbare groepen bijvoorbeeld als zij dienen als basis voor handelingen door schuldeisers, incassopartijen of in de toekenning van noodzakelijke voorzieningen.

Menselijke betrokkenheid is nodig om resultaten te interpreteren en te beoordelen op relevantie en geldigheid. Nadja Jungmann roept op tot alertheid bij gemeenten en sociale professionals bij het gebruik van big data. Waarop zijn de uitkomsten gebaseerd? Ook beveelt ze aan dat er meer onderzoek komt naar hoe in het sociale domein big data op een constructieve manier ingezet kunnen worden.

Armoede en de gevolgen voor kinderen.

Hilde Kalthoff van het Nederlands Jeugdinstituut sprak vervolgens over armoede en de gevolgen voor kinderen. Ze presenteerde uitkomsten van onderzoek naar de maatschappelijke de groepen waarin een kind meer risico loopt om in armoede op te groeien, de invloed van armoede op kinderen, naar schaamte en veerkracht bij kinderen, de invloed van armoede bij ouders op het opvoeden van hun kinderen en de gevolgen van armoede op de ontwikkeling van kinderen op de lange termijn.

[Bekijk hier haar presentatie.](#)

Deelsessies.

Na het plenaire deel kozen deelnemers een deelsessie over:

Mobility Mentoring Alphen a/d Rijn

Wat komt er kijken bij de implementatie van deze methodiek. Ervaringen uit de gemeente Alphen a/d Rijn werden gedeeld.

De participatieve budgetcursus: toepassen van gedragswetenschap.

Presentatie op te vragen via schuldpreventie@hu.nl

De budgetcursus is een veel ingezette interventie. Het afgelopen jaar heeft de Hogeschool Utrecht samen met WIL, Gemeente Zwolle, De Drechtsteden, Avres en Buurteams Utrecht een budgetcursus met een andere opzet getest. De Universiteit Wageningen evalueert de nieuwe cursus wetenschappelijk. Deze resultaten zijn eind 2019 bekend. De eerste reacties van de docenten en cursisten zijn positief. Inzichten uit de gedragswetenschappen vormen de basis van de cursus. In deze nieuwe cursus staat de behoefte van de cursist centraal. De groep bepaald welke onderwerpen aan bod komen. In les 1 maken deelnemers en begeleiding een planning van de inhoud van de verdere bijeenkomsten. De cursus zet sterk in op zelfregulatie en motivatie en minder op kennis en vaardigheden. In deze workshop deelden Tamara en Petra hun ervaringen met deze nieuwe werkwijze.

Huishoudboekje en City Deal Eenvoudig Maatwerk

De buurtteams ervaren elke dag wat schulden en armoede teweeg brengen in het leven van mensen. Dit maakt dat de buurtteamorganisatie Sociaal ook graag meewerkt aan het ontwikkelen van instrumenten die stress verlagend kunnen werken. Dit geldt onder andere voor het huishoudboekje, een instrument waar meerdere partners in de stad onder regie van de gemeente Utrecht aan werken. De bijdrage van de BuurtteamOrganisatie sociaal is dat zij de inzet en het gebruik ervan faciliteren. Klanten van het buurtteam uit Ondiep hebben hier in de testfase ervaring mee opgedaan. Ook presenteerden Janine Wagenveld en Marjan Fokkinga hun ervaringen met het project City Deal *eenvoudig maatwerk*. Hier ligt het accent op het creatief oplossen van casussen waarbij bewoners verstrikt zijn geraakt in een wir war van regels waardoor de meest voor de hand liggende oplossing buiten bereik raakt.

Stress-sensitieve gesprekstechnieken

Wat zijn effectieve gesprekstechnieken bij mensen die leven in aanhoudende geldstress? En hoe zijn deze technieken in te zetten in de spreekkamer? In deze workshop hebben de deelnemers kennis gemaakt met gerichte technieken die aansluiten op de gijzelende werking van geldstress.

Koopkracht van de minima

Corinne van Gaalen van het Nibud verzorgde een bijdrage over de koopkracht van mensen met een laag inkomen. De landelijke cijfers laten zien dat mensen met een bijstandsuitkering of vlak daarboven nog steeds niet goed rond kunnen komen. In dat licht daagde Corinne de deelnemers aan deze workshop uit om een begroting te maken met een bijstandsuitkering.

[Presentatie](#)

Kinderen en armoede

In de deelsessie heeft Heleen Heidinga van het buurtpastoraat Utrecht verteld over haar ervaringen met het werken met gezinnen in armoede. Als basis voor haar professioneel handelen maakt ze gebruik van de presentiemethode. Ze gaf inzicht in wat deze werkwijze van de sociale professional vraagt in het voorkomen dat gezinnen afhaken.